VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 19)

z dnia 15 kwietnia 2016 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 19)

12 kwietnia 2016 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Beaty Mazurek (PiS)**, przewodniczącej Komisji oraz **Magdaleny Kochan (PO),** zastępcy przewodniczącej Komisji zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy oraz ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (druk nr 362),

– pierwsze czytanie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (druk nr 370).

W posiedzeniu udział wzięli: **Stanisław Szwed** sekretarz stanu oraz **Bartosz Marczuk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Andrzej Jesionek** dyrektor Biura Ubezpieczeń w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, **Beata Jabłońska** główny specjalista w Ministerstwie Zdrowia, **Mariusz Gołębiowski** zastępca przewodniczącego Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna" oraz **Renata Bardzał** asystentka Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Cholewa, Brygida Śliwka, Dariusz Lipski, Ewa Molska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Aleksandra Wolna-Bek, Maria Iwaszkiewicz, Urszula Sęk** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego oraz **Bożena Kłos** – ekspert z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Beata Mazurek (PiS):

Dzień dobry. Witam wszystkich zebranych. Stwierdzam kworum. Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia został państwu doręczony. Czy są uwagi do porządku? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzisiejszego posiedzenia. Przystępujemy do jego realizacji.

Pierwszy punkt dotyczy pierwszego czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy oraz ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, druk nr 362. Bardzo proszę panią poseł Bożenę Borys-Szopę o przedstawienie uzasadnienia projektu ustawy.

Poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Po pierwsze, chcę powiedzieć, że proponowana nowelizacja ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy oraz ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy ma przede wszystkim na celu dostosowanie obowiązującej ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy do stanu prawnego, który obowiązuje w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. przepisów ustawy prawo restrukturyzacyjne oraz sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w ustawie o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. Ponadto, przedmiotowy projekt ustawy ma na celu dostosowanie brzmienia przepisów ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc

pracy do brzmienia przepisów artykułów określonych w druku, do charakteru postępowań upadłościowych. Proponowana zmiana w art. 23 ust. 11 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy ma na celu wskazanie właściwej podstawy prawnej w przedmiocie złożenia wniosku.

W trakcie prac nad przedstawianym przed Wysoką Komisją drukiem, będziemy zgłaszać jedną autopoprawkę, mianowicie w art. 1 pkt 3 proponujemy uzupełnienie informacji o braku przesłanek do ogłoszenia upadłości. Oczywiście, zgłoszę to w odpowiednim czasie. Państwo otrzymali szczegółowe uzasadnienie, chcę tylko powiedzieć, że ani prokurator generalny, ani Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego RP nie zgłaszali żadnych uwag lub poprawek do proponowanej nowelizacji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Beata Mazurek (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę o stanowisko przedstawiciela Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Stanisław Szwed:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, bardzo dziękuję pani przewodniczącej Bożenie Borys-Szopie za podjęcie inicjatywy. Sprawa jest oczywista, gdyż potrzebne jest doprecyzowanie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w związku z wejściem w życie ustawy prawo restrukturyzacyjne. Stąd inicjatywa doprecyzowująca, żeby można było w pełni korzystać z roszczeń pracowniczych. Popieramy poprawkę, którą zaproponowała pani przewodnicząca. Chcemy, aby jak najszybciej przyjęto projekt ustawy. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Dziękuję panu ministrowi. Otwieram dyskusję. Nie słyszę głosów w dyskusji. Wszystko jest oczywiste i jasne. Zatem, proponuję przejść do procedowania ustawy.

Czy ktoś z państwa posłów ma uwagi i chciałby wnieść zmiany do tytułu ustawy? Nie słyszę głosów sprzeciwu, uznaję, że przyjęliśmy tytuł ustawy.

Czy są uwagi do art. 1? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Urszula Sęk:

Rozumiemy, że będzie poprawka do zmiany drugiej. Wniosłabym od razu drobną korektę do tej poprawki, ponieważ dwa razy występują punkty trzecie, w art. 3 i 8. Chodzi o drugą sytuację. Powinno być, że art. 1 pkt 2, art. 8 ust 3 pkt 3 należy nadać brzmienie: „braku przesłanek do ogłoszenia upadłości przedsiębiorców, o których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe".

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Rozumiem, że nie ma więcej głosów i uwag. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu uznam, że przyjmujemy art. 1 ze zmianami pierwszą i drugą, wraz z przed chwilą usłyszaną poprawką. Nie słyszę głosów sprzeciwu, zatem uznaję art. 1 za przyjęty.

Czy są głosy sprzeciwu do art. 2? Nie słyszę, uznaję go za przyjęty.

Czy są głosy sprzeciwu do art. 3? Nie słyszę, uznaję go za przyjęty.

Zamknęliśmy procedowanie ustawy. Proszę państwa o głosowanie. Kto jest za przyjęciem projektu ustawy w brzmieniu z przedłożoną poprawką? (25) Kto jest przeciwny? (0) Kto wstrzymał się od głosu? (0) Jednomyślnie przyjęliśmy ustawę. Proponuję, aby pani poseł wnioskodawca Bożena Borys-Szopa została przedstawicielem Komisji w dalszych pracach legislacyjnych. Dziękuję.

Przystępujemy do realizacji drugiego punktu. Proszę o chwilę cierpliwości, gdyż jestem trochę zaskoczona, iż muszę prowadzić posiedzenie. To jest pierwsze czytanie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, druk nr 370. Jest z nami pan senator Marek Borowski, którego proszę o przedstawienie projektu ustawy.

Senator Marek Borowski:

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, inicjatywa senacka ma swoje źródło w orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego. Znajdujemy się w fachowym gronie, nie

będę wchodził w daleko idące szczegóły. Powiem tylko, że dotyczy to świadczeń pielęgnacyjnych oraz specjalnych zasiłków opiekuńczych, świadczeń, które są wypłacane z reguły rodzicom, dokładnie jednemu z rodziców, opiekującemu się dziećmi niepełnosprawnymi, również dziećmi w wieku dojrzałym. Przedmiotem rozpatrywania art. 17 przez Trybunał Konstytucyjny było zaskarżenie, które dotyczyło wątpliwości, że w brzmieniu tego artykułu, odpowiednich ustępów i punktów, do dnia dzisiejszego rodzinie przysługuje tylko jedno świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek opiekuńczy, nawet, jeśli w rodzinie znajduje się więcej, niż jedno dziecko niepełnosprawne. Trybunał Konstytucyjny to zakwestionował i stwierdził, że jeśli jest więcej niż jedno dziecko niepełnosprawne, powinna być możliwość przyznawania drugiego świadczenia, zasiłku, drugiej osobie (matce, ojcu) lub obojgu rodzicom, pod warunkiem zrezygnowania z pracy, emerytury itd. Obecnie rozpatrywany projekt jest krótki, dotyczy tylko tej kwestii i uchyla w art. 16a i 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych dwa punkty, które na to nie pozwalają. Po ich wycofaniu będzie to możliwe. W ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów należy dodać ust. 7, który generalnie pozwala na takie rozwiązanie, ponieważ dwie ustawy regulowały omawiane kwestie. Było to konieczne. To wszystko w sprawie wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Chcę wspomnieć jeszcze o jednej sprawie, o której jest mowa w uzasadnieniu. Po zgłoszeniu inicjatywy, po pierwszym czytaniu w Senacie, dostrzegliśmy konsekwencję rozwiązania, która wymagałaby jeszcze dalszych uregulowań. W sytuacji, w której dzisiaj dopuszczalne jest tylko jedno świadczenie, nie ma znaczenia, czy rodzina jest pełna lub nie. Istnieje tylko jedno świadczenie, bez względu na to, czy jest jedno niepełnosprawne dziecko, czy więcej. Natomiast, jeżeli poprzez ustawę dopuszczamy dwa świadczenia, może zaistnieć sytuacja pojawienia się niepełnej rodziny, np. tylko matka wychowuje dwoje niepełnosprawnych dzieci. W obecnej sytuacji, otrzymywałaby tylko jedno świadczenie, mimo że ustawa o świadczeniach rodzinnych dopuszcza możliwość wychowywania przez najbliższych członków rodziny, jeśli rodzice nie mogą zajmować się dziećmi, np. z powodu pozbawienia wolności itd. Oni są dokładnie wymienieni, to nie jest szeroka grupa – dziadkowie, siostra, brat. Jeśli nie uzupełnimy tego projektu, przykładowo, babcia lub dziadek rezygnując z pracy lub emerytury, aby wspomóc niepełną rodzinę z dwojgiem niepełnosprawnych dzieci, nie będą mogli otrzymywać tego świadczenia. Sygnalizowałem to już wcześniej i Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest również o tym powiadomione. Chcemy wprowadzić drobną poprawkę, która to umożliwi. Oczywiście jest ona gotowa, można ją wprowadzić i domknąć lukę. Dotychczas nie było w ogóle tego problemu, gdyż istniało tylko jedno świadczenie. W momencie zaistnienia dwóch, pojawia się problem rodziny niepełnej. To wszystko. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Bardzo dziękuję panu senatorowi. Proszę o głos pana ministra.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Bartosz Marczuk:

Witam serdecznie. Pani przewodnicząca, panie senatorze, szanowni państwo, jeśli chodzi o projekt Senatu, ministerstwo popiera tę inicjatywę, tj. wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego. W styczniu wydaliśmy opinię popierającą ten projekt. Oczywiście uważamy, że zmiana jest zasadna i konieczna. Jeżeli chodzi o skutki finansowe, szacujemy koszty na ok. 28 mln zł. Nie ma powodu, dla którego drugi opiekun nie miałby otrzymywać świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku. Nasze stanowisko jest oczywiście pozytywne. Natomiast, jeśli chodzi o inicjatywę rozszerzenia prawa w sytuacji, gdy brakuje drugiego z rodziców, prosimy o skierowanie projektu do podkomisji, żeby przyjrzeć się, o jakie osoby dokładnie chodzi. Mamy cały czas wątpliwość, czy są to osoby mające obowiązek alimentacyjny, czy nie. Doskonale państwo pamiętają, że w przeszłości były sytuacje, w których zostało to niedopilnowane. Wielu ludzi znalazło się niepotrzebnie w systemie. Należy to dokładnie zdefiniować.

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Dziękuję panu ministrowi. Zanim otworzę dyskusję powiem, że w prezydium postanowiliśmy jednomyślnie skierować projekt ustawy do podkomisji stałej do spraw rodziny. Jest

on wykonaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego, ale z możliwością bardzo szczegółowego zapisania praw rodziców, którzy samotnie wychowują więcej, niż jedno dziecko z niepełnosprawnością. Zatem, wyprzedzając prośbę pana ministra, takie postanowienie zapadło w Prezydium Komisji. Otwieram dyskusję. Rozumiem, że zostawiają państwo całą energię do prac w podkomisji.

Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Kornelia Wróblewska (N):

Mam pytania niezwiązane bezpośrednio z ustawą, chociaż dotyczące podobnego tematu. Nie wiem, czy mogę zadać pytania panu ministrowi?

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Bardzo proszę.

Poseł Kornelia Wróblewska (N):

Panie ministrze, ustawa ma bardzo dużo różnych uchybień, które powinno się poprawić i zmienić. Przygotowuję propozycje takich zmian. Mam pytanie, gdyż nikt nie był w stanie odpowiedzieć. Dostałam list od pana, który ma następującą sytuację: jego żona posiada rentę z powodu ograniczonej niezdolności do pracy – niektóre prace może wykonywać, ale nie wszystkie. Z tego tytułu ma rentę. Oprócz tego posiada dziecko autystyczne. Renta jest dużo niższa od świadczenia pielęgnacyjnego, które należy się opiekunowi dziecka rezygnującego z pracy. Zadano mi pytanie, czy jest jakakolwiek możliwość, aby zamienić rentę na świadczenie pielęgnacyjne lub rezygnując z niej, dostać wyrównanie między kwotą renty, a kwotą świadczenia pielęgnacyjnego? Czy matka, która siedzi w domu i zajmuje się dzieckiem może dostać większe świadczenia z tytułu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym? To jest dość istotne, ponieważ obecnie niepełnosprawność matki wyklucza ją ze świadczeń przeznaczonych na niepełnosprawne dziecko, aczkolwiek jej ułomność nie przeszkadza w opiece nad nim, może to robić. Oczywiście, gdyby ojciec zrezygnował z pracy i został w domu, dostałby świadczenie. Jednak sytuacja wydaje się niesprawiedliwa. Będę bardzo wdzięczna za odpowiedź na moje pytanie.

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Bardzo dziękuję. Czy pan minister chce w tej sprawie zabrać głos?

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Oczywiście, wymaga to zastanowienia, czy tego typu sytuacja nie powinna zostać rozwiązana systemowo. Myślę, że podczas prac w podkomisji można się nad tym zastanowić oraz nad systemem wspierania opiekunów osób niepełnosprawnych. Jeżeli chodzi o ten konkretny przypadek, oczywiście świadczenie zdolności do pracy jest przyznawane na czas określony. Prawo do niego wygasa. Taka osoba może wnioskować o świadczenie albo nie. Jeżeli ono wygaśnie, ma możliwość „wyboru” świadczenia.

Poseł Kornelia Wróblewska (N):

Jeśli mogę, pani przewodnicząca, dodam tylko, że renta jest dożywotnia i w ustawie jest wyraźnie zapisane, że fakt jej przyznania uniemożliwia starania się o świadczenie pielęgnacyjne dla dziecka.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Wydaje mi się, że to nie jest renta, ale emerytura przyznana jeszcze przed 1999 r. na dziecko niepełnosprawne. Jak mówiłem, to jest przypadek przeznaczony do rozwiązania systemowego.

Poseł Kornelia Wróblewska (N):

Panie ministrze, bardzo dziękuję za odpowiedź. Mam jeszcze jedno pytanie. Podczas rozmowy w parlamencie na temat opiekunów do spraw osób niepełnosprawnych, wspominał pan, że powstaje wewnętrzny zespół, który będzie pracował nad dalszymi ustaleniami. Zwróciłam się z prośbą o możliwość dołączenia do tego zespołu. Nie dostałam potwierdzenia, czy mogę. Jestem bardzo zainteresowana, ponieważ pozostaję w stałym kontakcie z opiekunami dorosłych osób niepełnosprawnych. Proszę o informację, czy jest możliwość dołączenia, kiedy obraduje zespół i na jakim etapie są prace? Bardzo dziękuję.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Jest to zespół wewnętrzny, ministerialny. Obecny na sali pan dyrektor Olgierd Podgórski jest jego przewodniczącym. Proszę wybaczyć, ale nie mogę pani zaprosić do uczestniczenia w pracach zespołu. Oczywiście zespół spotyka się, trwają prace. Rozpoczęliśmy spotkania ze środowiskami osób niepełnosprawnych, m.in. dwa lub trzy tygodnie temu w Centrum Dialog. Zapraszamy panią poseł na podobne spotkania. Następne jest planowane w tym miesiącu.

Poseł Kornelia Wróblewska (N):

Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Dziękuje państwu i panu ministrowi za zaproszenie do prac w przyszłych komisjach i podkomisjach. Proszę państwa, wniesiono wniosek o skierowanie projektu ustawy do podkomisji stałej do spraw rodziny. Czy ktoś jest temu przeciwny? Nie słyszę. Kierujemy powyższy projekt do prac w podkomisji stałej do spraw rodziny. Bardzo proszę panie senatorze.

Senator Marek Borowski:

Pozwolę sobie przekazać poprawkę. Myślę, że będzie przydatna w pracach podkomisji. Chcę jeszcze zwrócić uwagę, że był również wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lipca 2008 r., w wyniku którego zmieniono ustawę i wprowadzono do niej wszystkich krewnych. Do 2008 r. najbliżsi krewni nie mogli dostać żadnego świadczenia, mimo że rodzice nie byli w stanie sprawować opieki. Trybunał to zakwestionował. Sejm i Senat wprowadzili tę grupę. Panie ministrze, ona jest bardzo ściśle określona, nie ma możliwości, aby dalsi krewni znaleźli się w ustawie, tylko najbliższa rodzina. Trybunał wyraźnie stwierdził, że nie można im odmówić prawa do otrzymywania świadczenia, oczywiście pod warunkiem spełnienia niezbędnych warunków. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Bardzo dziękuję panu senatorowi. Słyszę zgłaszającą się jeszcze jedną osobę. Chcę powiedzieć, że tego rodzaju sprawy zawarte w uzasadnieniu, szeroko i bardzo dokładnie opisującym nie tylko wyrok, nad którym pracujemy, ale również poprzednie wyroki Trybunału Konstytucyjnego. To było powodem, dla którego chcemy przedyskutować projekt ustawy w podkomisji, panie senatorze.

Zastępca przewodniczącego Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna" Mariusz Gołębiowski:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, nazywam się Mariusz Gołębiowski, Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna". Chcę nawiązać do pobierania zasiłków opiekuńczych przez rolników. W ubiegłych latach 2014-2015 źle zapisano w ustawie, która wykluczała rolników z pobierania zasiłku opiekuńczego przez bardzo długi okres. Czy istnieje możliwość, panie ministrze, powrotu do poprzedniego rozwiązania? Co zrobić z okresami rocznymi, półrocznymi, półtorarocznymi, kiedy rolnicy nie pobierali zasiłku? Warunkiem ustawy wprowadzonej w 2014 r. była rezygnacja z działalności rolniczej, poprzez napisanie oświadczenia w urzędzie gminy. Opieka społeczna zmuszała rolników do pisania oświadczeń, dzięki którym osoby mogły pobierać zasiłki na chorą matkę lub brata. Zostało wprowadzone pozytywne rozwiązanie i rolnicy mogą pobierać zasiłek opiekuńczy, ale co zrobić z okresami, kiedy nie mieli świadczeń, gdyż wykluczała ich ustawa? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Jak rozumiem, to pytanie do pana ministra, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Podobnie jak w systemie pracowniczym, rezygnacja z zatrudnienia, prowadzenia działalności gospodarczej, obejmuje również rolników. Jest to absolutnie zasadne. Było orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego i w obecnej chwili jest to robione na zasadzie oświadczenia, informującego, że dana osoba już nie prowadzi działalności rolniczej. To jest warunek, ale z drugiej strony symbol zaufania do obywatela, który deklaruje

pod groźbą odpowiedzialności karnej. Natomiast, nie potrafię w obecnej chwili odpowiedzieć na pytanie dotyczące okresów. Jeśli zostawi pan namiar na swoją osobę, odpowiemy na piśmie.

Zastępca przewodniczącego ZZR „Ojczyzna" Mariusz Gołębiowski:

Panie ministrze, pytam, czy resort nowego rządu będzie chciał wprowadzić pozytywniejsze zmiany? Jako rolnik uważam, że zmiany były negatywne, doprowadzające do sytuacji, że nie pobierano zasiłków dla opiekunów, zmuszano ludzi do przechodzenia na działalność pozarolniczą. Za wszystko miał płacić ZUS, ale za rolnika opieka społeczna i gmina. To jest skomplikowana sprawa i warto jej się przyjrzeć. Jeżeli rolnik rezygnował z działalności, musiał być ubezpieczony. Rolnik rezygnował poprzez oświadczenie i gmina go ubezpieczała. Miał on wybór, gmina miała płaciła za niego ZUS albo KRUS. Uważamy, że jest tutaj niespójność prawna.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Pozwoli pan, że wymienimy się adresami, pan sprecyzuje swoje zastrzeżenia na piśmie albo odpowiemy panu pisemnie.

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chce jeszcze zabrać głos? Nie słyszę. Uważam, że wyczerpaliśmy porządek obrad. Zamykam posiedzenie Komisji.